

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัย เรื่องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 2) เพื่อศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 และ 3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ซึ่งในบทนี้ได้นำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 5,977 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ครู จำนวน 350 คน กำหนดขนาดตัวอย่างกำหนดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม ตามเขตพื้นที่การศึกษา จากนั้นสุ่มตัวอย่างที่เป็นครูมาจากแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้ได้จำนวนตามสัดส่วน 350 คน ในการส่งแบบสอบถามให้แก่ครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามให้แก่ครูในโรงเรียนด้วยตนเอง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของครู มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แต่ละระดับมีระยะห่างเท่า ๆ กัน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนการรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ระหว่าง 1-5

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเช่นเดียวกับตอนที่ 2

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อติดต่อประสานงานอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งยื่นหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้แก่ครูในโรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามให้กับครู ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามจำนวน จำนวน 350 คน และได้รับแบบสอบถามคืนมา 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

6. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมประยุกต์ทางด้านสถิติและงานวิจัย SPSS for Windows Version 12 เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์หาค่า และทำการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย F-Test

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 สามารถสรุปเป็นส่วน ดังนี้

1.1 สมรรถนะหลักของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 อยู่ในระดับมาก

1.2 ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 อยู่ในระดับมาก

1.3 การรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้านรวมกัน กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ในระดับก่อนข้างต่ำ โดยการรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน รวมกันสามารถกำหนดค่าความแปรปรวนของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูได้เพียง ร้อยละ 10 เท่านั้น

2. อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่พบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 นั้นมี

ความเป็นไปได้ที่สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .31 นั้น แม้จะไม่ปรากฏว่ามีผลงานการวิจัยใดที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโดยตรงก็ตาม แต่ก็มีผลงานวิจัยที่แสดงถึงการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับสมรรถนะครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะครูที่กล่าวไว้ทั้งที่สอดคล้องกันและไม่สอดคล้องกัน ดังนี้

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ แรมเซย์ (มานพ สุขเกษม. 2545 : 2 ; อ้างอิงจาก Ramsay. 1991. **Making friends in school : promoting early peer relationships.** p.253) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับสมรรถนะครูใหญ่บรรยากาศ การสั่งการ แสดงให้เห็นว่าคณะครูในโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่ และงานวิจัยของ วันชัย บุญทอง (2548 : 111-113) ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการในการพัฒนามากที่สุดใน 3 ลำดับแรก คือ มาตรฐานที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ มาตรฐานที่ 3 การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ และมาตรฐานที่ 2 การบริการที่ดีตามลำดับ ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ มานพ สุขเกษม (2545 : 75) พบว่า ผู้บริหารและครูมีทัศนคติเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับสูงและที่ได้ศึกษาแนวคิดของ ธิดา พาหอม (2544 : 128) ที่กล่าวว่า ขวัญกำลังใจของบุคคลในองค์กรขึ้นอยู่กับบทบาทและความเป็นผู้นำที่ดีของผู้บริหาร ซึ่งจากการที่สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำน่าจะมีสาเหตุจากหลายประการ โดยสามารถพิจารณาจากประเด็นสำคัญ ๆ ตามที่นักวิชาการหลายท่าน เช่น เดวิส (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 163 ; อ้างอิงจาก Davis. 1962. **Human relation at work.**) ธิดา พาหอม (2544 : 128-131) วิจิตร อวาทกุล (2542 : 225) ศจี อนันต์นพคุณ (2542 : 66-68) เป็นต้น กล่าวว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน ดังจะอภิปรายดังหัวข้อต่อไปนี้

1. จากข้อมูลของครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 คะแนนสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้เพราะสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนของการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

ให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนิดา พินิจการ (2550 : เอกสารประกอบคำบรรยาย) กล่าวว่า “สมรรถนะ” หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ เชิงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งจำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงานตำแหน่งหนึ่ง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ โดยได้ผลงานสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ หรือโดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานในสถานการณ์ที่หลากหลายกว่า ทั้งนี้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของครูซึ่ง โฮเบอร์ (Huber. 2000 : 54) กล่าวว่า “สมรรถนะ” หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ประสบในขณะปฏิบัติงานได้สำเร็จ ผู้ที่สามารถแก้ปัญหาสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง แสดงว่าผู้นั้นมีสมรรถนะในด้านนั้น

ดังนั้นสรุปได้ว่า ถ้าผู้บริหารมีสมรรถนะหลักในการบริหารงานจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู อีกทั้งทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ครูเกิดความสุขในการทำงานมีแรงจูงใจในการทำงานมีการเสียสละเวลา กำลังกาย กำลังใจในการทำงานอย่างแท้จริง

2. จากข้อมูลของครูผู้สอน ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 คะแนนขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยเห็นว่าเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการที่ครูผู้สอนจะได้รับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานนั้นขึ้นอยู่กับสมรรถนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ผู้บริหารมีต่อครูในการดำเนินงานของโรงเรียน การที่ครูได้รับสัมพันธภาพอันดีจากจากผู้บริหารครูจะมีส่วนร่วมในการทำงานจะเป็นส่วนช่วยให้ครูเกิดความพึงพอใจ เกิดการปฏิบัติงานของโรงเรียนอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจะส่งผลต่อขวัญกำลังใจโดยตรงกับครูผู้สอน เมื่อครูผู้สอนมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานที่ดีจะทำให้ครูผู้สอนได้รับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานในระดับที่มากขึ้น การมีส่วนร่วมในการการทำงานเป็นเป้าหมายอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำทอง อมาตย์มนตรี (2540 : บทคัดย่อ) ก็พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงานสภาพความพอใจในงานความพึงพอใจของการทำงานเป็นกลุ่ม ความมั่นคงปลอดภัย และสภาพการปฏิบัติงาน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นส่วนช่วยให้ครูผู้สอนเกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในการทำงานระหว่างครูกับผู้บริหาร ครูจะมีส่วนร่วมในการทำงานจะเป็นส่วนช่วยให้ครูเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของโรงเรียนอันจะส่งผลที่ดีต่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. จากข้อมูลการรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้านร่วมกันกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ในระดับก่อนข้างต่ำ โดยการรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้านร่วมกันสามารถกำหนดค่าความแปรปรวนของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูได้เพียงร้อยละ 10 ผู้วิจัยเห็นว่า การรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โดยรวมมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู มีค่าอยู่ในระดับก่อนข้างต่ำ ขึ้นอยู่กับสมรรถนะในด้านการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในโรงเรียน

สมรรถนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมดังจะเห็นได้จาก ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยผู้บริหารต้องหากกลยุทธ์เพื่อในการส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และจัดปัจจัยที่เป็นอุปสรรคขัดขวางในการปฏิบัติงานของครู สภาพแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียนและมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารกับครูจะมีผลทางบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แลมส์เดน (Lumsden, 1998 : Online) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนมีผลต่อขวัญกำลังใจที่สูงของครู โดยสามารถควบคุมสภาพแวดล้อมการทำงานของครู และสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่ขวัญกำลังใจที่ดีของครู ดังนั้น การรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารตามการรับรู้ของครู โดยรวมที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับต่ำ คือ ตัวแปรทั้งสองมีความแปรปรวนร่วมกัน

ความสมรรถนะด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ถ้าพิจารณาความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล น่าจะเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นการจัดบริการทางการศึกษาภายในโรงเรียนให้แก่ครู เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมพบปะทีมงาน การจัดกิจกรรมการอ่านเกี่ยวกับวิชาชีพ ให้ครูทุกคนได้รับและมีส่วนร่วม นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในโรงเรียนถ้าการปฏิบัติงานของครูร่วมกับโรงเรียนในการตัดสินใจร่วมกัน จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายในโรงเรียน ดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น เมื่อการปฏิบัติงานของครูมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกันเพื่อทำให้เป้าหมายของโรงเรียนมาจากการตัดสินใจของคณะครูและผู้บริหารร่วมกัน ดังนั้นเมื่อเป้าหมายในการปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ครูย่อมเกิดความภาคภูมิใจ เกิดความรู้สึกว่างานมีคุณค่า ได้รับการเห็นคุณค่าจากงานนั้น ๆ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

จากผลการศึกษาที่พบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 นั้น มีความเป็นไปได้ที่สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .31 โดยสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สามารถกำหนดค่าความแปรปรวนในขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูได้ ร้อยละ 10 แสดงว่า การที่ครูจะมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานที่ดีเพียงใดนั้น มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาดังนั้น จึงควรพัฒนาและสร้างเสริมสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาให้สูงขึ้น เพื่อที่ครูจะได้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานที่สูงเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

3.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งจัดทำโครงการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของตนเองในด้านสติปัญญา ด้านการมุ่งเน้นผลงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านความสามารถในการปรับตัว และด้านวิชาชีพ เพราะอาจจะช่วยให้ครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูที่สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ตลอดจนคุณภาพของผู้เรียนต่อไป สำหรับขั้นตอนที่พึงปฏิบัติต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของตนเอง ซึ่ง สปช. (2543 : ออนไลน์) ได้เสนอขั้นตอนในการพัฒนา และสร้างเสริมสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ควรตรวจสอบความสามารถในการเป็นผู้นำของตนเอง การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ พิจารณาหาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม สร้างเงื่อนไขในการพัฒนา ทดลองฝึกปฏิบัติ และปรับปรุงแก้ไขประเมินผลการพัฒนาตนเองที่ฝึกปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ

3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ของครูควบคู่ไปกับการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของตนเอง จากการวิจัยที่วัดสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู พบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวกค่อนข้างต่ำ ดังนั้น จึงควรพัฒนาการรับรู้ของครู โดยนอกจากจะพัฒนาคุณลักษณะเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของ

ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความชัดเจนแล้ว ยังควรขจัดปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อหารรับรู้ของครู และสร้างองค์ประกอบของสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมต่อการรับรู้ ดังนี้

3.1.3.1 การพัฒนาคุณลักษณะเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน

3.1.3.2 การขจัดปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ของครูในด้านเจตคติโดยการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้บริหารกับครู จะช่วยให้ครูมีเจตคติที่ดีต่อผู้บริหารและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ซึ่งผู้บริหารสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับครูได้หลายวิธี ได้แก่ การดูแลเอาใจใส่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองแก่ครู วางตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี เปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความคิดความสามารถ และมีอิสระในการทำงาน ไม่มุ่งแต่ผลงานโดยไม่คำนึงถึงสภาพการทำงานเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาสถานศึกษา เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้ผลของการวิจัยนี้มีผลสืบเนื่องไปในอนาคต และเพื่อประโยชน์ของการจัดการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 เนื่องจากสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษามีองค์ประกอบที่มีความซับซ้อนและหลากหลายตลอดจนมีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาไว้มากมาย ซึ่งก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ได้ว่า องค์ประกอบของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษารูปแบบใดที่มีความเหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ในสถานศึกษา ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบหรือรูปแบบของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ตลอดจนสถานศึกษาอื่น ๆ

2.2 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะในส่วนที่เป็นกรอบแนวคิดของ ERO สำนักงานประเมินทางการศึกษา (Education review office) เท่านั้น ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในรูปแบบอื่นๆ บ้างว่ามีสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษารูปแบบใดที่มีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูมากที่สุด

2.3 จากผลของการศึกษาครั้งนี้ พบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสามารถกำหนดค่าความแปรปรวนในขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ 10 ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะหลักของ

ผู้บริหารสถานศึกษาให้สูงขึ้นจึงควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสมรรถนะหลัก
ของผู้บริหารสถานศึกษา